

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Cu 30 Iunie st. v. 1893 se sfîrșesc abonamentele de jumătate de an. Domnii abonenți sînt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor lor pentru regulata trimitere a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și totdeauna numai cu începerea anului sau cu începerea semestrului pînă la finea acestora după st. v.

Abonamentul anual 2 fl.
„ semestral (1/2 an) 1 „

pe alt timp mai scurt nu se poate prenumera foaia, precum nu putem primi abonamente cu alte date afară de cele arătate mai sus.

Este în interesul domnilor abonenți ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil.

Domnii abonenți vechi sînt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile în care li-s'a trimis foaia pînă acum.

Tari să fim!

Ungurii vor să ne înfricoșeze.

De când s'a pornit mișcarea națională, de când li-s'au dat probe zdrobitoare eă poporul sătean una este cu conducătorii sei cărturari, cei dela putere 'și-au pus gînd ca prin tot felul de prigoniri să sparie pe păstori, pentru-ca apoi să se risipească turma. Au băgat în temniță neagră pe aprigul luptător Vasile Lucaciu, au vîrît în temniță și 'i-au osândit la amendă mare în bani pe cei dela ziarul „Tribuna“; ear' acum în urmă au pus vîrf la toate pornind cercetare contra membrilor comitetului național și contra studenților români care au făcut Replica.

Cu un cuvînt vreau să pună la închisoare pe toți acei cărturari români, care cu inima plină de dragoste pentru națiune, 'și-au pus ca țintă să lupte pînă-ce poporul român își va câștiga drepturile toate.

Bate-vom păstorul și se va pierde turma, — eată ce 'și-au zis Ungurii.

Uită însă, că tot în sfînta evanghelie stă scris: Cine cu sabie umblă, de sabie va muri!

Vor Ungurii să ne înfricoșeze?

Ei bine, le vom arăta că nu cunoaștem frica!

Vor să ne sdrobească?

Le vom arăta că sîntem neînfrânți!

Cred ei că durerile unui popor se pot înăbuși în temniți?

Le vom arăta, că glasul astor fel de dureri nu poate fi înăbușit nici dacă un munte ai pune deasupra.

Și de acolo spre cer se înalță și cere dreptate, cere rîsbunare.

Nu vor înțelege, nu vor învăța?

Atât mai rău pentru dînșii!

S'au amăgit și au amăgit și lumea, zicînd că poporul român este fericit, se simte bine sub oblăduirea ungurească. Sgomot fac numai câțiva cărturari, și aceia fiindcă sînt neastîmperați din fire. 'I-au luat deci pe acești cărturari, pe ziaristi, — căci ziaristii au dus mai ales greul luptei — și 'i-au întemnițat.

Dragoste și mulțumiri însă acestor luptători români. Păcurar, Slavici, Macaveiu, Albini și ceilalți au eșit din pușcăriile ungurești mai tari decât au intrat. Poporul a prins tot mai mult curaj, a încunjurat tot mai cu multă dragoste pe conducători, încât azi toți stăm laolaltă ca un lanț tare.

Pe acest lanț vor Ungurii să-l rupă.

Ne vom lăsa oare?

Nu!

Așa ceva nu credem să creadă dintre noi nici cel mai slab de ânger, nici acela care a bolit pe pat de când se știe.

Nici copiii! Întrebați-'i, chiar și ei vor răspunde că nu ne lăsăm, nu ne e frică de Unguri!

Frică au numai hoții, care umblă în căi rele. Tremură la freametul frunzelor.

Noi însă, care luptăm pentru drepturi sfînte: acelea ale unui popor de veacuri impilat, nouă să ne fie frică?

Dar' noi n'avem nimic de pierdut. Slujbe nu cerem, ele sînt ținute de Unguri. Belșug când dă D-zeu pe hotare, nu apucăm să-l vedem strîns, și ni-l iau în dare. Băieții nostri abia că le mijesc mustățile și începem să ne bucurăm de hărnicia lor, sînt luați la armată.

Plînge inima în noi cât dăm, fără-ca în schimb să ni-se dea altceva, decât durere, lacrimi.

Ei, acum când sîntem în toiul luptei, din care numai de câștigat avem, putere-am oare fi atât de slăbănogi, încât să ne spăriem de jertfă? Afla-s'ar oare între noi unul singur, care să nu știe, că numai prin jertfe mari se câștigă drepturile, că fericirea unui popor se plătește cu suferințe multe?

Cînd fruntașii noștri își pun libertatea, vieța chiar pentru *causa noastră a tuturor*, s'ar pute oare găsi între noi unul singur, care să se moaie, cel mult, căci de frică nici unui Român nu-'i îngăduit să știe?!

Poate fi oare ceva mai înalțător, decât să lupti pentru cauza poporului?

Poate fi o datorie mai sfîntă, decât să te jertfești neamului tîu?

Isus Christos, fiul lui Dumnezeu nu a murit oare moarte pe cruce pentru credințele sale, pentru-ca să ne arete nouă, oamenilor, cum să ne jertfim pentru credințele noastre? Să ne facă din slabi tari, din ticăloșie să ne înalțe!

Ba da!

Și cine dintre noi va îndrăzni să spună, că vieța lui e mai scumpă decât a fost a lui Christos?

Cine va zice, că poporul român e mai puțin tiranizat acum de un guvern zis creștin, decât era pe vremea lui Christos tiranizat omenirea din partea unei stăpîniri păgâne?

Cine?

Acela să ese dintre noi, Români să nu se numească.

Trăind vremuri de grele încercări, slabii să nu se arete, ci tari să fim cu toții!

Cu cât mai ales sîntem prigoniti, cu atât mai curagioși să ne arătăm.

Cu cât mai ales Ungurii caute să ne destrame, cu atât mai tare să ne dăm mâna ca dulci frați.

Dacă Ungurii au jurat perirea noastră, noi să le arătăm că sîntem stejari, peste care și furtunile grele trec cu sfileală.

Numai așa: într'un glas mărturisind, poporul întreg închiegat în jurul căpeteniilor, cu comitetul național în frunte, vom pute forma acel lanț puternic, pe care Ungurii vor să-l rupă, dar' le vom arăta că nu-'i lăsăm!

Volnicii ungurești.

Se scrie din Ileanda-mare cu data de 15 Iunie următoarele:

Astă-iarnă, când cu alegerea membrilor în congregațiunea comitatensă, în amândouă cercuri au reușit a fi aleși cu majoritate absolută de voturi numai Români verzi, neînfricați luptători ai **partidului național român**. Începând dela fisolgăbiru toată haita netrebnică a trași-impinșilor flămânzi, pe care „părinteasca” stăpânire i-a pus ca pe un blăstem pe capetele harnicilor Români pentru a-i „ferici” sau mai bine pentru a propaga „iubirea” cătră drăguța de nație maghiară și cătră ciurma ideii de stat maghiar, a fost respinsă și ignorată.

O! și cât n'au scremut, n'au asudat și nu s'au sfărîmat bieții Ungurași ca să-și mine apa pe moara lor; dar' au fost tari zăgazele românești.

Ceea-ce vîzînd stăpînirea a **nimicit** alegerea.

S'a rînduit o alegere nouă. Terminul spre acest scop s'a pus pe ziua de 12 Iunie n., când au făcut apoi cele mai mari blăstîmății ca să-i sparie pe Români dela alegere.

Vîzînd apoi că nici așa nu merge, eată cum fisolgăbiru își tocîmî planul:

La intrare în ușe stăteau doi gendarmi fioroși, în chilia întâia era postat în mijlocul sălii singur fisolgăbiru, de aici pe o ușe laterală intrai în sala de votare, unde era comisiunea de scrutiniu și oamenii de încredere ai fisolgăbirului.

Când intra votantul, gendarmii cereau să le arete ședula, și dacă aceasta nu era cea pe placul lor, era aspru îndrumat să primească ședula care i-o va da fisolgăbiru, ear' acesta între amenințări teribile, de voia Românul, de nu, i-o pune în mână, apoi era virît în sala de-alătura spre a o depune în urnă. Aici președintele comisiunii și totodată

socrul fisolgăbirului îl aștepta cu ochi schînteietori, și dacă votantul nu arêta ședula dorită (se cunoștea de pe culoare), era atât de prevenitor, că nu-l lăsa să se ostenească până la urnă, ci îi lua el ședula din mână, apoi îi dădea drumul să ese pe o altă ușe, fără a ave votantul vreme să privească că ce soarte va ave ședula lui de votare, ajunge-va în urnă, ori nu?

Astfel au reușit apoi oamenii stăpînirii.

Își fac însî de cap acesti netrebnici pîcătoși!

Nemțește!

Cetîm în „Budapesti Hirlap” dela 16 c. următoarele:

„Ni-se aduce la cunoștință în chip tainic că *Dr. Wekerle Sándor*, prim-ministru — pe nemțește *Dr. Wekerle k. u. k. Ministerpräsident für Ungarn* — a dat o ordonanță nemțească. Preșidiul de ministru a dat această ordonanță pentru așa zîșii slujbași mai înalți ai cancelariei primului-ministru în chip „tainic” cum e obiceiul a se comunica lucrurile secrete și oprite. Ministrul-preșident a *invitat* pe supușii sei să se deprîndă în limba germană și în timpul cel mai scurt să-și dee silința a-și însuși această limbă, pentru-că în urma corespondenței dese cu ministerul de externe s'a observat cu „durere” (!), că la cancelaria primului-ministru maghiar nu se știe nemțește.”

Tot „Budapesti Hirlap” dela 18 Iunie sub titlul „*Lobkovitz herczeg*” scrie un prim-articol, care începe:

„Principele Lobkovitz, comandantul „corpului IV. de armată și general „comandant în Budapesta, membru al „casei magnaților maghiari, a refuzat „să se supună legilor maghiare și a dat „în scris nemțește, că *autoritățile militare și de aci încolo vor corespondă* „(vor scrie) *în limba germană cu „autoritățile statului ungar*”.

Face apoi istoricul „casului mai nou”: municipiul Budapestei invocînd un articol de lege dela 1840, a observat (a zis) comăduirii militare să scrie ungurește în ori-ce afaceri ne dînd răspuns la o hîrtie scrisă nemțește a comăduirii.

La această obraznică purtare a municipiului Budapestei generalul comandaat a răspuns astfel:

„Vê observ, că paragraful 9 din „art. VI. al legii dela 1840, care în *text nemțesc* sună astfel: „*Maies-tatea Sa va dispune preagrățios ca „comănduirile regimentelor maghiare cu „autoritățile maghiare să corespundeze „ungurește”; după înțelesul clar al seu „sună numai comănduirilor regimentelor maghiare, și nu totdeodată și „comănduirii altor regimente și „autorități, și astfel pentru comănduirea „de aici nu cuprinde nici o îndatorire „ca să corespundeze în limba ungurească cu autoritățile ungare. Lobkovitz”.*

De sine se înțelege, că Ungurii strigă ca niște eșîți din minți și injură pe general care li-a dat o lecție țeapănă.

Se vede că simt și Ungurii că e pe isprăvite cu domnia șovinistă ungurească și că o să fie lecuiți în chip ce nu le place deloc.

Fapte nerușinate.

Despre cele petrecute cu prilejul alegerii de deputat la Pecica, comună în comit. Aradului, „Tribuna” scrie:

Până în zilele din urmă se credea că Românii peste tot, vor respecta pasivitatea decretată de conferența națională din Sibiu, dar' ne-am înșelat — în parte — căci în ziua din urmă ne trezim și cu un candidat român. Cine să fie acesta?

E domnul avocat și *asesor consistorial* Dr. George Plop, care a avut nenorocirea să se arunce în murdăriile cele mai spurcate, să-și păteze caracterul și reputațiunea, care trebuie să caracterizeze pe un om tinîr, și mai ales pe un ase-

FOIȚA.

Iancu Sabiancu.

Baladă populară.

Strigă, Doamne, cine strigă,
Din mijlocul tîrgului,
Din turnul Sibiiului.
Cine 'n lume s'ar afla,
Pe picior a mă călca,
Mâna 'n sîn a 'mi-o băga,
Între ochi-'mi să se uite,
Și gura să 'mi-o sărute,
După acela mă voi duce.

* * *

Nime 'n lume nu s'afia
Numai Iancu,
Sabiancu,
El din gură-așa grăia:
O, tu Ano, sora mea!
Dacă eu nu te-oi călca,
Astă sabie ce 'nceing,
Să n'ajung s'o mai descing.

Atunci Ana se cobora,
Mâna amîndoi da
Și Iancu-acasă pleca.
Când acasă ajungea,
Foarte rău se întrista,
Maică-sa când îl vedea
Din gură așa-'i grăia:
O tu, Iancule, fiul meu,
Pentru bunul Dumnezeu!
Așa rău te-ai întristat,
Au domnii te-au degradat?
Ba eu nu sînt degradat,
Numai sînt rămășat;
Cu Ana Giurgiuliana,
Care 'mi-a răpit inima.
Ea din gură așa zicea:
Cine 'n lume s'ar afla,
Pe picior a mă călca,
Mâna 'n sîn a 'mi-o băga,
Între ochi-'i să se uite,
Fața-'i albă s'că sărute,
După-acela se va duce.
Eu, maică, m'a m' rămășat
Și mă tem de înșelat!

Maică-sa așa-'i grăia:
Maichii nu avea tu frică
Nu ești doară fată mică,
Tu mai ai o sorurea
Să te duci maichii la ea,
Și te fă în sus fetiță
Cu chică și cu costiță,
Că atunci o dobîndești
Rămășagul nu-'l plătești.

* * *

Atunci Iancule se pornia,
La soru-sa se ducea,
Și la ușe o striga;
Haine domnești lăpêda,
Și muerești îmbrăca.
Când la Ana ajungea,
La fereastră o striga
Și din gură-așa-'i zicea:
O tu, Ano, sora mea!
Fii bună deschide-'mi ușa,
Că 'mi-s'a uscat și gușa,
Că m'a bătut bărbatul,
Rupă-'i Dumnezeu capul.

* * *

sor consistorial român și să candideze în cercul nostru cu program guvernamental!

Episcopul nostru merge în casa magnaților să combată guvernul și asesorul seu consistorial vine să candideze pentru guvern!

Nu 'ți-e rușine, domnule Plop!...

Când 'l-au întrebat Pecicanii nostri pe Plop, că de ce nu candidează, dacă vrea să candideze, cu program național?

El a răspuns cu toată îngâmfarea ce-l stăpânește: că nu părtinește un program »bitang«... că »și cei-ce au mers cu Memorandumul la Viena sunt niște oameni bitangi!« Acestea sunt cuvintele lui proprii.

Pecicanii nostri, cu puține excepțiuni, au fost pasivi, căci aproape la 400 de inși n'au votat, ei 'și-au văzut de treburile lor economice.

În celelalte sate însă n'au fost așa că mai toți au venit la vot. Românii din comuna Macea au fost îndemnați de părintele George Bragea, care zicea poporului: »bani căutați, nu principii!« Și Sfinția sa a cerut dela un partid 500 fl., Cătă destrăbălare!

În comuna Curtici bravii preoți au stat de o parte și nisuiu că nici poporul lor se nu meargă, dar' împrejurările sânt grele pentru Curticeni.

Cu poporul din Curtici a venit la vot și învățătorul Vasile Miron.

Românii din Micalaca au venit în frunte cu popa Cioara, asesor consistorial, cel-ce a fost odată băgat în coteț, și învățătorul Savu Mihuța.

Din Semlac au fost la vot ambii preoți și învățătorii Grigore Roșu și Lazar Ionescu. Să le fie rușine nemernicilor.

La alegerea dela Vințul-de-jos, din Cut au fost pe lângă notarul, primarul, și vice-notarul încă 7 alegători. Mult, foarte mult a conlucrat la aceasta

proprietarul cercual din Cunța și subpreztorul de origine Român, care în această afacere au venit la Cut nu mai puțin decât în trei rânduri, și când au pornit la alegere tot din Cut au pornit și aceasta ca mai ușor se poată vena pe alegători respective pe vînzătorii de neam.

Multă vină, ba aș putea zice că toată vina o poartă parochul local, care în nici un fel de afacere nu știe sau poate nici nu vrea să lumineze pe poporul incredințat conducerii lui. Așa se spune și e și adevărat ceea-ce se spune, când a trimis proprietarul după dînsul, el în loc să se presente să-i spună credeul, s'a ascuns prin grajdurile vecinilor. Vai de turma fără păstor în timpul când lupi năvălesc asupra ei!.. Auziți mai marilor cine este conducătorul unei din cele mai bune parochii din archidieceasa Blajului.

Gura păcătosului adevăr grăește.

În nrul dela 15 Iunie al ziarului »Magyar Hirnap«, deputatul dietal și dușmanul mare al Românilor, Horváth Mihály scrie că guvernul nu este destul de aspru cu naționalitățile și că Românii prea se întăresc în Ardeal.

Pe lângă aceste blăstămății, gura păcătoasă spune și următorul adevăr:

„În Ardeal dările sânt așa de mari, încât poporul s'a gârbovit de nu mai poate, a sărăcit încât azi-mâne nu va mai fi ce se se scrie despre Ardeal, fiind ajunsă întregă această țară la sapă de lemn“.

Când scrie așa un »patriot«, ai cărui »consângeni« ori-și-cum mănâncă câteva sute de milioane din banii statului, apoi ce se mai zicem noi, care plătim, dăm într'una, dar' de luat nici pomană?!

Adunări de protestare.

»Tribuna« publică următoarea telegramă:

Boroșineu, 19 Iunie n. Astăzi s'a ținut adunarea de protestare contra tuturor proiectelor de legi bisericesti în Boroșineu. Însușețirea foarte mare. Peste 3000 de alegători adunați.

Despre întrunirile populare.

De Camillus.

Întrunirile populare, pentru noi Români, sânt ceea-ce e busola pentru marinari. Precum arată busola în vremuri grele marinarilor drumul pe întinsul ocean, așa și întrunirile populare ne arată calea, pe care avem a merge. Grele și negurose sânt și zilele noastre, prin urmare, ca să se nu greșim calea adevărată, cea mai sfântă datorință a noastră e a ne întruni totdeauna, când vedem că nori grei se ridică pe orisonul românesc, amenințându-ne existența și dulcea limbă ce vorbim.

Zilnic vedem că dușmanii nostri, ca să ne îmbrâncească, lucră ziua și noaptea neobosiți, deci a noastră datorință e, a ne strînge șirele și cu puterea leului strîmătorat, întrunindu-ne în adunări publice, avem a sta cu piepturile desvélite în fața lor, protestând cu mic cu mare, tinăr și bătrân, contra nedreptăților și prigonirilor infernale, aceasta avem a o face, până în vinele noastre mai curge sânge cald românesc, frumos ne cântă bardul nostru:

*Un popor ce singur vrea a se robi,
Nu mai are dreptul liber de a fi.*

Deci, decât robi ingenunchiați, azi în secolul al XIX., așa numit secolul luminilor, mai bine locuitori vecinici ai veciniceii împărății.

Să ne aducem aminte, că multe veacuri au trecut și pe lângă toate opintirile dușmanilor nostri, noi ne-am înmulțit, am crescut, ne-am întărit, ca cedrii din Liban. Să păstrăm cu scumpătate ce avem și în toate momentele grele amenințătoare

Ana îndată 'mi-'ș săria,
La fereastră se ivia,
Și din graiu așa grăia:
Ușa nu voiu deschidea,
Nici să vină mama mea;
Că eu greu m'am rămasat,
Și mă tem de înșelat.
Iancul atunci ear' striga,
Și din graiu așa zicea:
O tu, Ano, sora mea!
Scoate-ți capul pe fereastră,
De mă vezi că sânt nevastă.
Fii bună deschide-mi ușa,
Că 'mi-s'a uscat și gușa;
Că m'a bătut bărbatul,
Frângă-'i Dumnezeu capul.
M'a bătut cu vâtrariul,
De 'mi-am pierdut și graiul.

* * *
Ana la fereastă se ivia,
Și milă 'i-se făcea;
Apoi afară eșia,
Și 'n lăuntru-'l slobozia.

Când în casă el intra,
Într'un colț se așeza,
Și plângea și suspina;
Ca bătut se prefăcea,
Că la inimă-'l ardea,
Dară Ana ce făcea?
Lângă foc îi așternea;
Eară Iancu, așa-'i grăea:
Ano, Ano, sora mea!
Nu-'mi așterne lângă foc,
Că 'ți-s lemnele de plop;
Or sări și m'or căsn.
Ci mai bine 'mi-ar părea,
Dacă cumva s'ar putea,
Să-'mi așterni într'un pat,
Într'un pat cu picioare,
Că inima mă doare.

* * *
Ana 'n pat îi așternea
Și Iancu se culca,
Se făcea dar' nu durmia.
El frumos o mi-'ș lăsa,
Până bine adormia.

Atunci pe picior o călca,
Mâna 'n sin îi băga,
Între ochi negri se uita,
Și gura 'i-o săruta.
Apoi lumina-aprindea,
Și din gură așa-'i grăia:
Ano, Ano, sora mea!,
Rămasul ce 'l-am rămasat,
Acum 'l-am căpătat;
Căci pe tin' te-am înșelat.
Ana repede mi-'ș săria,
Și din gură-asa grăia:
Fie fericită mamă-ta,
Și cu soru-ta,
Că ele te-au îmbrăcat,
De așa mai înșelat.

* * *
Apoi ei se veseliau,
Amândoi se bucurau,
Amândoi se cununau.

Comunicată de Ioachim Radulovici (Crocima).

cu stîrpire totală, întrunindu-ne repede, s'ă dovedim, că voim a trăi, a ne desvolta, însă numai și numai românește, s'ă dovedim că voim, pretindem a trăi, a trăi însă, numai ca Români liberi, cu limba și așezăminte culturale, numai și numai românești în vechia noastră moșie. S'ă nu capitulăm, s'ă nu ascultăm de răuvoitorii nostri, fie și de sângele nostru, pe acestia-și avem în catastich — îi știm cine sînt, prin urmare ușor ne putem feri de, ei, ușor îi putem da pe apă în jos. Întrunindu-ne, cu puteri unite și întreită bărbăție s'ă respingem cu toții, ori-ce atac, de ori-ce soiu, îndreptat în contra noastră. Devisa s'ă ne fie:

*Românii nu dau arma lor.
Fără a se lupta. Ei cu dînsa mor.*

Locul nostru de luptă, arma noastră sînt adunările noastre populare. Întrunirile populare sînt iertate, ori-cine are dreptul ale convoca. Ziua ținerii unei atare adunări, cu 48 oare înainte de ținere, este a se înștiința, în comune mari și mici, preturei, în orașe căpitanului de poliție.

Ținerea de atari adunări, le poate oprî numai un slujbaș fără simț de dreptate, un scrintit, care este în stare a pămui nu numai legea ci și pe mamăsa, care l-a lăptat numai ca s'ă și poată roade osul mai departe. Pe un atare slujbaș avem îndată s'ă-l denunțăm publicității, urmărindu-l cu legea până la cel mai înalt for. Dacă vom pași bărbătește și vom înfrînta, la timp, toate volniciile slujbașilor slugarnici și reuțicioși, vom dovedi că cu bărbăție, voință tare și lăpădare de sine vom fi în stare a ne avînta și peste piscurile cele mai înalte ale munților, ne cum peste capetele unor slujbași tărăbăciți cu apă puturoasă din isvorul unui șubred ca Dr. Kostenszky. Numai s'ă voim și vom pute toate, biruința e pe partea noastră. Exemple s'ă ne fie fețele noastre nobile, care pentru desrobirea noastră se vestejesc între zidurile temnițelor ungurești.

Acești martiri înfruntă temnițele cu bărbăție, părăsindu-și casa și masa, soție și dulci copii. Cu fruntea ridicată și cu fața unui Scevola, îi dau dușmanului s'ă înțeleagă, până aici, și mai departe nu. Acești martiri sînt pătrunși de cîntarea marelui bard:

*Un erou dă vicața plin de fericire,
Pentru o frumoasă, nobilă gândire.*

Prin urmare scopul e sfînt, s'ă-i urmăm cu toți, fără șovăire, cu mic cu mare s'ă ne facem vrednici de numele ce purtăm!

Ivindu-se, ceea-ce în toate zilele se întimplă, vr'un atac contra noastră, fie din partea stăpînirii, fie din partea altor corporațiuni, adăpostite la umbra legilor, îndată-ce sîntem chemați de părinții neobosiți ai națiunii la sfat comun, fie în cerc mai mic, fie în cerc mai larg, s'ă nu cruțăm nimic, s'ă ne însuflețim, și precum fulgerul, în o secundă pătrunde și în cele mai depărtate unghiuri ale lumii, așa și noi în o secundă s'ă fim cu toții pătrunși de vocea lor, alergînd sub steagul ridicat.

S'ă ne cunoaștem de datorința a jertfi totul, pentru ajungerea scopului ce urmărîm. Pe adevărații nostri bărbăți, care zilnic se luptă cu procurorii și juzii investigați, s'ă-i sprijinim în toate direcțiunile.

S'ă dovedim, că un vîl, ce zic jidano-maghiarii că ar fi între poporul pacinic român și între cărturarii sei, nu este.

S'ă dovedim publice, că între poporul așa zis „pacinic“ și între cărturarii sei nu există nici o prăpastie, s'ă dovedim că pașii ce-i fac ei, sînt ai nostri, ear' voea lor purcede din un singur piept, compus din trei milioane de Români.

S'ă nu avem teamă, că formînd noi cu toții un trup sănătos și tare, inchiegîndu-ne bine, vom pute fi nimiciți vreodată. Avînd noi voință tare, ascultînd și urmînd sfaturile conducătorilor nostri adevărați naționali, numai învinge putem, numai libertatea deplină o putem câștiga.

Deci sus avem inimile!

Examene.

Sălagiu, la 26 Maiu 1895.

În 21 Maiu n. c. s'ă ținut examenul la școala română gr.-cat. din Domnin (comitatul Sălagiului), atît cu elevii și elevele dela 6—12 ani, cât și cu cei dela 12—15 ani în număr de 84 toți îmbrăcați s'ăbătorește. De față era mult onor. domn Vasile Geția, protopopul tractului Noțig, ca președinte, însoțit de on. domn Lazar Caba, preot în Șoimuș, Gregorie Copoș, preot în Cioara; George Maior, preot în Nadișul-român; spectatul domn Ioan Pop, mare proprietar și președinte al senatului școlastic în Domnin; Florian Cocian, avocat în Cehul-Silvaniei; Dimitrie Suci, avocat în Cehul-Silvaniei; Alexandru Todoran, învățător în Noțig; Ioan Ciule, învățător în S.-Odorheiu; Vasile Chiș, învățător în Șoimuș; Dr. Ladislau Gyurco, candidat de avocat; Gavriil Murășan, subnotar în Domnin, precum și mai multe prea stimate doamne.

În anul acesta ca și în anii trecuți ziua de examen a fost una din s'ărbările cele mai mărețe, atît pentru poporul român din loc, cât și pentru cei din comunele vecine, care s'au adunat în număr atît ae mare în cât nu mai încăpeau în sală și în ambitul școalei. După s'ăvîrșirea sf. misse. de cătră mult onor. domn Vasile Geția, protopopul tractului, unde bravul învățător a ținut cor cu elevii școalei, precum și cu tinerimea bine instruată din comuna Domnin, cam pe la 10 oare a. m., deși timpul era ploios și stradele tinoase, fîi era mai mare dragul a vedea pe stradele Domninului cum se aduna poporul și cum soseau trăsurile cu oaspeți, care erau întimpinați de cătră tinerimea română, prin urări de „s'ă trăească“ la poarta școalei, ei treceau pe sub un arc de triumf foarte frumos.

Exemplară a fost apoi decorațiunea salei de învățămînt, precum și a mesei școlare.

Examenul a decurs astfel: La 10 oare a. m. după intrarea în școală, înainte de începerea examenului, s'ă cîntat „Împărate cereșc“ și s'ă zis rugăciunea Domnului, ear' după aceea îndată presiul și numerosul publice adunat au fost surprinși prin o vorbire foarte acomodată și bine nimerită din partea unui elev, asemenea după aceea mamele adunate au fost întimpinate prin o vorbire din partea unei eleve în numele conșcolărițelor ei, așa încât ambele vorbiri au stors lacrimi de bucurie din ochii părinților și ai onor. public! După aceea mult onor. domn protopop Vasile

POESII POPORALE.

Din colecțiunile lui P. Costin, inv.

În toată seara merg în sat,
S'ă prind gură de sărutat.
Și-aseară am fost la fete
Dzeu sfîntul mă ierte;
Pentru-că le sărutai
D-zeu m'a duce-n raiu,
Și eu cred că-n raiu m'oi duce
De ce-mi place gura dulce.
Trandafir cu frunza deasă
Dulce-i gura la mireasă,
Da nu-i dulce cum s'ă fie
Ci ca strugurii din viie.

Frunză verde de brîndușe
Am avut o cărărușe
Dar' s'ă pus un blăstemat,
Cărărușa o-astupat,
Tot cu spini și cu așchiele,
Supărarea mândrii mele,
Dară supărarea mea
Că nu pot merge la ea,
S'ă o string, s'ă o sărat,
S'ă-mi mai treacă de urt.

Știi, bade, dorința mea?
Ca s'ă fiu în casa ta;
Eară gândurile mele
E s'ă-ți fiu ție muiere,
Bade, dacă mă lua
Toată ziua 'ți-aș cînta,
Noaptea eară n'aș lucra,
Cînd ai vrea te-aș săruta,
Sau 'ți-aș îndruga fuioare,
Colea noaptea 'n șezătoare,
Toarce-aș cănepă și in
Cu tine pe al meu sin,
Eară cînd ai fi beteag
Aș ședea tot lîngă pat,
Și te-aș săruta mereu,
Așa bine cum știu eu.
Ia-mă dară de nevastă
S'ă-mi albească sprînceana,
Căci plîng seara-dimineța
Vezi bine că-mă perd și fața,
Plîng și ziua la ameazi
Pere-mi ruja din obraz,
Și-au venit mai mulți voinici,
La maica de m'au pețit,

Duce-m'aș, bădiță, zău,
Dar' mă ține dorul t'eu,
Câte stele-s mai alese,
Toate vin la maica-acasă,
Dar' dorul t'eu nu mă lasă.
Mă făcu măicuța 'n zori
Spre Dumineca de flori. *)
Căți feciori pe-un lat de țeară
Toți aleargă s'ă mă ceară,
Zece mii vor alerga
Și măicuța nu m'ă da,
Că măicuța m'ă făcut
Cum măicuții i-ă plăcut,
Nici năltuță, nici micuță
Cum îi mândra mai drăguță.
M'ă făcut m'ă botezat
De noroc 'mi-ă descîntat,
M'ă stropit cu peană verde
S'ă fiu dragă cui mă vede,
M'ă stropit cu crețișoară
Cine mă vede s'ă moară,
Și de-atunci, bădiță, zău,
Mor voinici de dorul meu.

*) Flori.

Geție, printr'o vorbire asemenea foarte acomodată, declară examenul de deschis, ear' mult zelosul și preameritul domn învățator Ipathie Teodorean începe acum examinarea după programul dintotdeauna obiectele prescrise, primind răspunsuri care de care mai precise și foarte bune din partea elevilor și a elevelor, așa încât omul cugetă că se află în clase gimnasiale, ear' pe fața și în ochii părinților și ai onor. public se vedea nespūsă bucurie.

La finea examenului, însuflețirea ascultătorilor pentru limba dulce maternă au ridicat-o foarte mult poeziile declamate de către mai mulți elevi și eleve, precum și mai multe dialoguri privitoare la profesiuni, societăți și de cuprins moral și foarte edificător pentru popor; dintre toate au fost predate cu admirațiune poeziile: „Deșteptarea lui Traian“, „Copila română“, „Poporul român“, „Stigoi“, „Visul lui Iancu“, „Moartea lui Mihai-Viteazul“, „Ah sabia lui Traian“, „Trei copile de împărat“, „Nu desperați“, „Orfana din munți“ și dialogul despre ținerea săbătorilor, folosul măiestrilor și despre superstițiuni, care toate au fost ascultate cu cea mai mare plăcere și aplaudate din partea publicului.

Acest vrednic învățator este almintrelea bine cunoscut publicului român, de prea bunul Dumnezeu ca astfel de învățatori să aibă Români cât de mulți, căci atunci scopul ni-e ajuns.

Examenul s'a finit la 3 oare d. a. Mai mulți elevi și eleve au căpătat premii în bani și cărți, pentru care scop spectatul domn Florian Cocean, avocat în Cehul-Silvaniei au dăruit 12 exemplare, deosebite opuri foarte bune de cetit, spectatul domn Dr. Ladislau Gyurco și candidat de avocat în Vinga, a dăruit 5 taleri, ear' domnul Gavriil Murășan, subnotar în Domnin 1 taler.

Un participant recunoscător.

O alegere de învățator.

Dela un sătean din Poiana ce pe-trece în țeară, primim următoarele:

La toamnă se implinesc trei ani de când unul din ficiorii preoților nostri, pe căi iertate și neiertate 'și-a dat și își dă silința să ajungă învățator (definitiv) pe vieață.

Dar' după-cum am înțeles dela mai mării sei, dumnealui o voește aceasta nu ca

să-și împlinescă chemarea cea sfântă de învățator, ci numai ca să fie și dumnealui cu leafă ca să poată trăi; căci judecă: că dacă e din satul nostru și încă ficior de preot, apoi noi suntem datori să-l ținem, și încă ca învățator bine plătit și apoi ca preot și mai bine.

Dar' noi am umblat mult în țeri străine, cunoaștem multă lume și am început a cunoaște și noi pe cine și pentru ce să-l prețuim. Deci din inima poporului nostru, pe care îl țin de foarte bun și pentru binele și fericirea nimitului domn învățator îi spun: că până când dumnealui nu-și va împlini datoria de învățator cu sfințenie, până când pe mai mării sei și pe unii din cei mai vrednici fruntași ai comunei noastre îi va clevită ca cea mai rea muiere, până când nu va eși de sub povăța tatălui seu, care tot astfel 'și-a petrecut întreaga s'a vieață, până atunci dela dragostea și iubirea noastră să nu aștepte nimic.

Noi ne-am învățat a prețui pe oameni după fapte și nu după vorbe și pe Românul, care va fi omul luminii, al adevărului și al dreptății, nici-când nu-l vom ține de străin și venetic, ci din contră și în America îl vom ști afla.

Deci încă odată te fătuesc, dle învățator, îndreaptă-te dacă voești dragostea noastră, îndreaptă-te dacă nu voești să o pățești și pe viitor ca în Duminecă Slăbănogului din acest an, când din 87 parochieni pentru alegere, adecă pentru d-ta, au fost numai 11, între care rudeniile cele mai deaproape ale d-tale.

Să nu gândești, dle învățator, că dacă pe noi nu ne poți înșela, vei înșela pe preaven. consistor archidieceșan, nu, că noi și pe acela îl vom ști informa despre purtările și faptele d-tale și ale familiei d-tale. Am zis din dragoste.

Craiova, 25 Aprilie 1893.

„Unul pentru toți“.

SCRISORI.

Săcădate, 11 Iunie 1893.

În 3 Iunie au început ploile cu o repejune ne mai pomenită, încât au făcut ca Oltul și văile ce cutrieră hotarul comunei noastre Săcădate, ba chiar a altor comune de pe malurile Oltului, părăsindu-și alviile lor a exundat totul, nomolind bucatele și fenațele, încât nu este speranță de a le mai pute folosi și așa bieții economi sunt foarte îngrijați despre viitorul lor. În 6 I. c. trăgându-se apa în patul ei s'a văzut urme și mai triste, căci, multe pământuri ale bieților plugari le-a făcut ne-fructifere pentru zeci de ani, ba unele pentru totdeauna, prin rupere și prin spălare, lipindu-le la alte hotară vecine.

Nu a fost destul cu aceasta, în 9 I. c. au început de nou a se ridica nori grei din toate părțile, și ce se vedeți, în dimineață s'au pomenit oamenii cu Oltul înaintea casei lor, vitele care erau la pășune abia cu înotul au putut să vină către sat, ba un biet econom de oi, care se afla cu oile la pășune peste noapte a început a striga după ajutor, vându-se încungiurat de toate părțile, deși au alergat mulți, dar' cine să-i poată ajuta până în făcutul zilei, atunci vre-o 20 plugari îndrăzneți vându-se că apa crește tot mai tare, se imbarcarea pe corabia comunală și cu pospunerea vieții se luptară cu valurile turbate ale Oltului spre cel în primejdie, succedându-le a-1 elibera din primejdie atât pe dînsul, cât și pe ciobani și vitele lor.

Ioan Iordachie, învățator.

Mediaș, 9 Iunie 1893.

Ape mari curg de vre-o câteva zile în urma ploilor care cad ziua și noaptea pe aici de vre-o două săptămâni. Târnava mai ales astănoapte atât de tare a trecut țermurii ei, încât grădini, curți, strade din partea de către mează-noapte a orașului stau sub apă, căși, din care locuitorii au fugit de frică, se dărîmă. Valea Morni, care curge prin un suburbu al Mediașului atât de mare a venit, încât a desrădăcinat sălcile cele mai uriașe, a rupt mori, gaturi, dărîmat căși, îngrădiri; pivnițele și casele sunt pline cu apă, noroiu. Așa pagube a făcut valea Ațelului. Oamenii dela sate spun că dealuri întregi se dărîmă, se despică și curg la vale.

Oamenii plugari nu pot săpa la cucuruz și alte lucruri de câmp rămân tare înapoi, ei

Nu gândi, măndro, că-mi placi
Că numai năcaz îmi faci,
Că și-aseară te-am văzut,
Ducând apă de beut,
Tot urită 'mi-ai părut,
Deși te-ai fost rumenit,
Cât a sta Irunza 'n viaie
Nu iau fată cu moșie
Să-mi poruncească ia mie,
Ci săracă
Și să-mi placă.
Decât cu uritu 'n vatră
Mai bin' mîncă pită sărată,
Decât beut și mîncat
Și cu urit după cap,
Mai bine să fiu flămînd.
Și cu mîndră petrecînd,
Mai bine să fiu sărac
Și s'am mîndră după plac,
Căci: suta trece
Sluta 'ntrece
Și rămâi la toate rece.

Moroda (comitatul Arad).

Tu Ileană...

Tu Ileană fată rea,
Te joci cu inima mea,
Tu ești ca un fluturaș:
Azi iubești, mâne te lași!

Griji, că vremea se strămută,
Și de-acum până la nuntă.
Și tu 'n loc de ficiorași
Poți da de mulți fluturași!

Nicu Stejărel.

Chiuituri.

(Din comitatul Bihor.)

Dragumi cu cine sâr,
Că miroas-a călăpăr.
Dragumi cu cine joc,
Că miroas-a busuioc.
Dragumi, mîndră, de tine,
Că știi juca tare bine,
Sâr și cânt și mai descânt,
Te sărut din când în când.

Pădurită deasă ești,
Mândra mea departe ești,
Pădurita oi tăia
Și la mândra înc'oiu mea.

Cătingan cu lelița,
Că lelița nu-i a mea,
Că-i aceluia d'acolea.
Care coată pe sub clop,
Că nu-i place cum o joc.

Așa-i fata cea roșită,
Ca poeata huluiță,
Dacă pică grinzeele,
Se ved toate podelele.

Poate fi mândra florica,
Că-i deschisă potica.
Poate fi nana gătată,
Tot cu haine dela șatră.
Dar' mai bine că 'i-ar' sta,
De le-ar fi făcută ea.

Culese de *Georgiu Petroviciu*, inv. în Tornia.

sunt foarte îngrijați. Căile pe hotare s'au desfundat așa de tare de numai cu mare greutate poate ajunge omul cu carul până la moșfe.

Cu un cuvânt: apele ne fac mari stricăciuni, mai ales Târnava a înoroiit foarte mult pământ și a stricat nutreț foarte mult, cu miile de fiorini e paguba. Dumnezeu să ne ferească de rău. D. R.

Șeitin, la 12 Iunie 1893.

Cu data de 10 Iunie st. n. a. c. s'a aranjat în comuna noastră Șeitin (com. Cinad) o petrecere cu dans aranjată de st. d-șoară E. T., fiica dlui notar și st. d-șoară I. M., fiica dlui preot gr.-cat. din loc. Prezenți la petrecerea aceasta, de caracter romano-maghiar, au fost inteligența română din loc și fruntașii satului. Resultatul moral al petrecerii era să fie foarte frumos, dar' pe când petrecerea decurgea mai vioiu, pe atunci se întimplă un scandal ne mai pominit.

Scandalul l-a provocat un Jidan plouat, cu numele „Berg Vilmos“, care, „durere“, a participat și el la petrecere, strigând muzicii că nu fi este permis să întoneze „Ardeleana“ ci să întoneze „Csárdășul“.

Ce mai absurditate! Într'o petrecere unde se află majoritatea Români, într'o comună curat românească, să cuteze unul, care înainte de aceasta cu vre-o 3—4 ani umbra cu fluiera pe stradă după sdrențe, ca să strige muzicii să nu întoneze „Ardeleana“, căci e joc românesc și el numai ungurește știe dansa. Publicul asistent, indignat de impertinența „jupânului Berg“, era pe aci să părăsască sala, când doi tineri numai decât 'mi-l luară pe „jupânul Berg“ la „trei parale“, care numai decât recunoscându-și măgăria comisă, ceru iertare dela cei prezenți, prin ce fu dispensat de „onoarea“ de a fi dat pe ușe afară și de a fi „remunerat“ cu „meritele“ care 'i-s'ar fi convenit.

„Amestecă-te în tărițe și te vor mânca porcii“, zice un proverb românesc, și se foarte refereste la întemplantarea istorisită.

Oare nu e în stare inteligența română din Șeitin a aranja petreceri de sine, și nu în amestec cu Jidanii? (Ba da! Rău destul, că v'ați amestecat la un loc cu Ungurii și Jidanii. Red. „F. P.“)

Și dacă nu e în stare, de ce se amestecă cu dinșii, știindu-și de elemente provocatoare de scandaluri?!

Țopul și solgăbirău.

Cu calul de căpăstru, cu cercuri în spinare Plecă la țîrg de țeară, un țop oare-care. După-ce horind, ajunse la locul anumit Trase, să se odihnească, peste noapte la un birt. În ziua următoare, des-de-dimineață își gătitise marfa, a merge la piață, înainte însă, de ce el ar pleca Un porc al gazdei înderțul calului începe-a rîma, Unde îl lovește calul, nu știu și cum, dar' destul Că porcul cărcimarului pe loc își dote sufletul. Cărcimarul una-două: „tu porcul să-l plătești, Că de nu eu mine, frate, bine nu o să pătești!“ — „Ba că eu nu l-oiu plăti, deoarece-ce porcul t'eu Ce-a avut să caute, din dărăt la calul meu?“ — Dacă nu, hai cu mine, haida la solgăbirău Vei plăti acolo știu eu, vei plăti îndoit zeu! Și așa mocanul nostru, în loc de-a merge la piață, E silit la lege-a merge, pentru a sta față în față; Și fiind chiar țîrg de țeară, era multă lume adunată La solgăbirău, așteptând fiecare în treaba sa judecată.

Ear' dacă e în stare, facă, și fi lase în știrea lui... „Moise“.

On. antistie comunală ar purcede foarte înțelepțește, dacă în viitor, când va mai cere „jupânul Berg“ sala comunală pentru petreceri, 'i-ar răspunde: *puneți pofta în curiu, și te du de-ți cerșește minte!* „X. Y.“

Tornia, la 1/13 Iunie 1893.

În nr. 21 al prețuitei foi „Foaia Poporului“ sub titlul „Lămurire“ se vorbește ceva despre învățătorul Zabb Vasile și anume se zice că până era în Tornia făcea mare prietenșug cu Ungurii și din această cauză a și fost premiat cu 25 fl.

Pentru a fi convins m. o. public cetitor că ce fel de om e învățătorul Zabb Vasile, rog prea onorata redacțiune să binevoască a publica următoarea corespondență trimisă dela sus numitul învățător în 11 Iunie st. n., dimpreună cu observările mele referitoare la acea corespondență.

„Iubite Amice! Îți aduc la cunoștință, că eu am primit avis dela ministru 25 fl. însă acei bani au venit tot în Tornia, deoarece credeau că și acum sunt tot acolo, ear' banii am cetit în foaie că 'i-ai scos tu în numele meu, te rog să-mi trimiți banii, că altcum voi fi silit să fac arătare la inspectorul reg. (restimp de 3 zile) Zabu“.

Astfel mult onoratul public se poate convinge despre bravura dlui învățător Zabb Vasile, despre lăcomia banilor lui Iuda, despre lăcomia la prețul sângelui celui nevinovat, când d-sa are rușinea a se adresa prin corespondență către mine să-mi trimit banii. Va să zică nu se sfiește a se arăta lumii că d-sa e învățător român nu pentru a lumina poporul, ci e învățător numai pentru-ca astfel să-și asigure traiul vieții prin vinderea aceluia, din a cărui sudoare se susține, celui mai neîmpăcat dușman al seu, sau poate d-sa ține că doar' pentru diligență este premiat, sau doar' pentru progresul cel mare ce-l face în școală? Da pentru diligență și progres, dar' nu pe terenul învățământului, ci pe terenul vînzării de neam. Sau poate nu știe d-sa ce scopuri urmărește ministrul ungar prin premiarea învățătorilor de alte confesiuni. Rușine să-i fie!?

Atrag atențiunea m. on. public asupra astor fel de învățători, și îndeosebi asupra învățătorului amintit mai sus, ca să se ferească a-i aduce de luminătorii poporului. O zic aceasta mai ales pentru-că dl învățător Zabb

În urmă vine și cărcimarul cu martori și cu mocanul

Și începe: „Dle judecător, am venit să-ți spun că calul

Omului acestuia, 'mi-a omorît un porc mare Și după lege, eu poftesc desdaunare.

— „Ba eu zeu nu l-oiu plăti, jupâne solgăbirău Că de voi fi eu de vină, să mă bată D-zeu! Da ce-a avut de a căuta porcul lui Din dărătul calului?“

Ba e, ba nu, ba e, ba nu, până se face larmă mare Și atunci solgăbirău întreabă pe țop în ton tare „Spunye cum so tîmplat din fir în pîr fîtu mnyeu?“

— Uite-așa se întemplantase jupâne solgăbirău: — Închipeșteți că eu sînt un cal mare

Ear' d-ta un porc care Vii la mine și începi a rîma

Cu botul — în urma mea. Atuncea eu te lovesc drept în cap sau în față

Încât d-ta de loc cazi la pământ fără de vieață. Și mai zică cineva,

Că eu, ear' nu porcul poartă vina!“

Comunicată de L. T., student.

Vasilie e tînăr și de acum are să-și asigure viitorul. Astfel își așterne d-sa?

Va fi la locul seu a amintă, că zicerea ultimă din articolul „Lămurire“ e eronată pentru-că eu nu am primit cei 25 fl. și nici că voese a mă împărtași de astfel de premii nici-odată.

Cu toată stima

George Petrovici,
inv. gr.-or. rom.

CRONICĂ.

Martiriul părintelui Dr. Lucaciu. Se telegrafează din Dobrița că tabla regească de acolo a aprobat sentența tribunalului din Sătmar, prin care părintele Dr. Lucaciu este condamnat la închisoare ordinară de 13 luni.

Logodiți. Ni-se vestește logodna dlui Dimitrie Popovici, teolog absolut și învățător în Nadaș cu d-șoara Eugenia Cornea, fiica dlui Simeon Cornea, paroch în Repsig, comit. Aradului.

Trăsnet. Ni-se scrie: Ieri (Marți în 1/13 Iunie a. c.) după amiază pe la 3 oare a trăsnet în șura lui Goț Lăscuț al lui Bălu din Chergeș, care aprinzându-se a ars de tot, dimpreună cu carul, plugul și celelalte unelte economice, care se aflau în ea, și vre-o 72 ferdele de bucate: grâu, cucuruz și alac. Și fiindcă în anul trecut încă a trăsnet tot în această comună în casa lui Lazar Avram, de aceea a intrat în oamenii nostri din această comună o frică foarte mare.

Foc. Ni-se scrie că Marți, la 1/13 I. c., s'a iscat un foc teribil în comuna Horlaceua (Jakotelke), aproape de Banfi-Huedin, consistătoare din 34 familii. Au ars șurile cu deservire toate cu tot ce era împrejurul lor și 18 case cu tot ce se afla în ele. Această comună, în care locuiesc și câteva familii române, se află astăzi în starea cea mai tristă. Au ars biserica cea ungurească dimpreună cu turnul și cu clopotele, de numai zidurile au rămas. Locuitorului George Coldea fiind la țîrg în Bhuedin 'i-a ars un grajd și doi bivoli în preț de 250 fiorini, șura, casa și toate celea, încât din avutul seu a rămas în cea mai miseră stare. La un Ungur 'i-a ars toate celea, și 300 fl. în ladă. Focul a eșit din șura cărcimarului jidov din loc. Românii au ars toate familiile, nu li-au rămas nici vestimente, decât numai ce au fost pe ei. Făptuitorul nu e cunoscut. Asigurați numai vre-o câțiva au fost.

Răspândirea Ovreilor în lume. În „Anuarie israelite“ se spune, că numărul Ovreilor pe tot pământul este de 6,300.000 suflete și anume în Europa: **Austro-Ungaria 1,644.000.** Germania 562.000; Franca 130.000; Italia 40.000; Olanda 82.000; **România 265.000;** Rusia 2,552.000; Turcia 104.000; Belgia 3000; Elveția 7000; Bulgaria 10.000; Danemarca 400; Spania 1900; Gibraltar 1500; Grecia 3000; Sârbia 3500; Svedia 3600. — Asia: Turcia-asiatică 195.000; Rusia-asiatică 47.000; Persia 18.000; Asia-centrală 14.000; India 19.000; China 1000. — Africa: Egiptul 8000; Tunisia 5000; Maroc 60.000; Tripolitana 6000; Abisinia 200.000. — America: Statele-Unite 230.000; în restul Americii 20.000. — Australia și Oceania 12.000. Va să zică cei mai mulți sînt în Rusia și apoi în fericita Ungarie.

Posta redacției.

D-lui P. Costin, Moroda. Trimite și povești.

D-lui S. Henegariu. Se va publica. „Căntecule cătănești“ ce am primit din mai multe părți se vor publica ceva mai târziu.

D-lui Stan al lui Ioan, Șimand. Se vor publica. Georgiu Petrovici în Tornia. Trimite ori-ce lucruri populare. Publicăm cu plăcere.

ECONOMUL

redactat de D. COMSA.

Călinarul economic.

Iunie (Ciresar).

Acasă și în grădină. Pregătește aria de treerat (îmlbătit) și curăță de murdărie șoproanele de păstrat nutrețul. Nu uita să asiguri clădirile împotriva grindinei (petrii). Scaldă vitele din când în când, turnând apă din greu și luând în ajutor țesala și peria. Unge vitele la câte 3—4 zile cu zamă gătită din oțet fert în foi (frunze) de nuc, drept leac împotriva muștelor de ori-ce soi. Astupă cu glijii de iarbă ferestrelor pivniței, în care păstrezi vin. În apa de spălat hainele (albiturile și alte țesături) toarnă o mică porție de petrol, care înlesnește delăturarea petelor murdare. Pândește albinele pe când încep a se grămădi în preajma urdinișului și întrebuintează la prinderea roilor cojnite îndeplin curate. De este să țină vreme îndelungată, ferbe rociul de pescuit în oleiu (uleu, oloiu) de in. Ține cuțitele, topoarele și alte unelte de tăiat vre-o jumătate de oră în apă amestecată cu vitriol (a 20. parte) și apoi le agește de peatră.

Samenă din nou ridichi timpurii și lăptucă (sălată, saladă, șelată) și mai ales fasole de araci, dacă este să ai cu ce să întimpini trebuințele de mai târziu. Pune cu degetul sămânța de ridichi ernatice în pământ de curând săpat cu hârlețul (arșeul). Leagă de araci cotoarele legumilor de prăsilă. Sădește patlagele (paradaise, porodici), ceapă tină, calarabe ernatice și c. l. Lasă de prăsilă legumi aveau de frunte. Rărește morcovii și pînă pe timp răcoros și posomorit și smulge toate buruienile cu rădăcini cu tot. Udă legumile și florile însetate din greu, seara sau dimineața pe răcoare. Scormonește pământul dintre legumi pe când amenință a se usca și a se imburueni. Cruță aricii (haricii), șopârlele, broaștele și păsările atât de folositoare grădinei.

Înlătură legăturile, care amenință pomii și altoii cu sugrumare, și unge ranele rămase cu rășină de altoit. Cioantă cu un cuțit ager care după ce s'a ivit odraslele pădurețe din jurul altoilor. Curăță nucii de crengile degerate. Leagă pomii slăbuți de pari groși și altoii strîmbi și subțirei de bețișoare uscate. Stârpește omidele, gărgărițele și alți gândaci stricăcioși.

În viae și la câmp. Scormonește din nou și ține în deservită curățenie pământul dintre tulpinile viței de viae. Ciupește (scurtează) mlădițele roditoare așa ca deasupra strugurilor să nu rămână decât numai două noduri înfrunzite. Rupe (plivește, frânge), pe timp nouros, mlădițele odrăslite din tulpină și din lemnul îmbătrănit, deasemenea rupe „subsuoarele“ (odraslele laterale) și toate mlădițele lemnoase de prisos, afară de cele menite pentru anul următor, în număr de 2—3, care și ele se curăță de subsuori. Cât ține înflorirea, intrerupe ori-ce lucrare în viae și la vițe.

De este să prăsești nutreț frunzos, mult, fraged și ușor de mistuit, din nou te sfătuim: cosește tocmai pe când ierburile, trifoiul și c. l. se află în plină floare; altcum te alegi cu nutreț cotoros, puțin și anevoie de mistuit. Taie holdele pe când grăunțele au apucat să se învîrtoșească ca ceara de fagur; altcum se scutură sumetenie de grăunțe. Leagă spicele în

snopi cât de mici, dacă este să se uște în grabă, să poți umbla ușor cu ei și să nu se desnoade. Pe unde pământul s'ar fi înămolit prin esirea apelor, samenă floare de fân, semințe de ierburi. mazărice trifoiu, fasole și a. m. d.

Adunarea generală agricolă din Fofeldea.

(Dare de seamă pentru „Foia Poporului“.)

De lângă Hârțibaciu, 28 Maiu 1893.

Iubiți cetitori! Harnica și darnica „Reuniune agricolă română“ din Sibiiu, pe care o cunoașteți acum destul de bine, a săvîrșit o nouă faptă vrednică de laudă. După-cum vi s'a spus de mainainte, căpetenia acestei Reuniuni. comitetul central, povățuit fiind de gândul ca nici un ținut din comitatul Sibiiului să nu rămână nebagat în seamă, a fost hotărît să țină a cincia adunare generală în părțile noastre și anunit în comuna curat românească Fofeldea, nu departe de riul Hârțibaciu. Alegerea locului a fost îndeplin nimerită, fiindcă economi mai sîrguincioși ca în Fofeldea rar se află. Și lucru de căpetenie: ea este împrejmuită de numeroase comune harnice și locuite numai sau în mare parte de Români. Pagubă însă, că ploaia ce începuse cu zile mainainte. părea a nu mai voi să se sfîrșească. De era vremea cât de cât mai frumoasă și drumul mai puțin înămolit, hotărît că ar fi luat parte la adunare mai multe sute de plugari români din satele învecinate, fiindcă vestea despre binefacerea acestei Reuniuni a străbătut până la cea din urmă colibă și toți așteptau cu neastîmpăr învățăturile și povețele economice îmbiate cu atîta rivnă și dărnicie.

De Sâmbătă de după amiază și până târziu Duminecă în ziua menită pentru adunare plouase fără cea mai mică intrerupere. Păraele se umflaseră și drumurile erau încărcate cu noroiu din seamă afară. Bine știam, că comitetul Reuniunii și mai ales sprintenii ei cărmaci nu se sparie cu una cu două, când vorba este să alerge în ajutorul țărânimii noastre. Între altele ne-am adus aminte de expoziția din Pianul-român și de întrunirea agricolă din Lancrâm, când de asemenea plouase din greu. Precum atunci așa și de astă-dată, vrednicii economi în haine domnești din Sibiiu n'au pregetat a veni la fața locului, înfruntând ploii și noroiu fără leac de șovăire, deși foarte mulți ziceau, că acum odată nici poveste să vină, timpul fiind urit fără seamăn.

La marginea hotarului, comitetul a fost întimpinat de numeroși călăreți în haine sîrbătorești, în frunte cu învățătorul pensionat domnul Ioan Popa, care a bineventat pe oaspeții cu dor așteptați, zicînd între altele: „Cu mare dor și cu multă nerăbdare am așteptat această zi de mare însemnătate pentru noi. De un timp încoace, ori de câte-ori ne întilniam unii cu alții, noi plugarii de aici și jur, nici că mai vorbiam decât numai și numai

despre ce va ave să se întemple cu prilejul adunării iubitei noastre Reuniuni economice. Când eată că înduratul Dumnezeu ne-a învrednicit a da față cu D-Voastre, mult onorați domni. În numele plugarilor români de aici, care toți Vă așteaptă cu nespūsă bucurie, Vă zic: Bine ați venit! Dumnezeu să Vă țină întru mulți fericiți ani, spre binele și înaintarea poporului românesc. De Dumnezeu ca adunarea de astăzi să fie rodnică și încununată cu isbândă strălucită“.

La această vorbire a răspuns în cuvinte alese membrul comitetului, domnul profesor D. Comsa, spunînd, că domnul president Eugen Brote, împedecat fiind prin alte treburi grabnice, n'a putut veni la adunare și că astfel d-sa va cărmul adunarea de astăzi, apoi mulțumește călăreților pentru urările călduroase de bună sosire și încheie făgăduind, că și cu acest prilejiu comitetul va căuta să se facă vrednic de iubirea și încrederea arătată.

La intrarea în comuna Fofeldea i-s'a făcut comitetului o a doua primire însuflețitoare de cătră harnicul învățător, dl Maccodon Grecu care, stînd în fruntea tinerimii școlare, — băieți și fetițe în rînd frumos — a ținut o vorbire cald simțită, în care a arătat bucuria deosebită ce o simte fiecare dintre tinerile mlădițe, când dat le este și lor să vadă pe acei care mult se luptă și mult asudă pentru înaintarea poporului român. Dl D. Comsa a mulțumit din toată inima, îndemnînd pe „fitori economi“ la sîrguință și purtare bună, la ascultare fiească și împlinirea cu scumpătate a datorințelor.

După un scurt răpaus în locuința ospitală a domnului notar comunal Ienciu s'a dat semnul prin tragerea clopotului și apoi ne-am dus cu toții în frumoasa biserică gr.-or., menită pentru ținerea adunării generale. Deși foarte mare, sfântul locaș nu a fost în stare să cuprindă mulțimea adunată, bărbați și femei, tineri și copii, pe scurt, toată suflarea din Fofeldea. Stranele dinainte și bancele din fața sf. altar erau îndesuite de preoți, învățători și numeroși fruntași din comună și satele dimprejur în frunte cu părintele protopop Sabin Piso din Coveș lângă Agnita. Dacă timpul nu ar fi fost tocmai așa de ploios și urit fără păreche, ar fi venit din comunele vecine atîția oameni, încât adunarea trebuia ținută sub cerul slobod. Dar' chiar și așa mulți inși au fost nevoiți să steie pe afară, îmbulzeala fiind mare.

Până a nu fi deschis presidentul adunarea, părintelele Sabin Piso a ținut o frumoasă vorbire, în care a scos la iveala cuvenită foloasele Reuniunii agricole, îndemnînd pe țărani ca să urmărească cu luare aminte povețele ce vor primi și mulțumind comitetului pentru stăruința neînduplecată, cu care a lucrat și lucră în folosul și spre binele țărânimii române.

Președintele adunării generale, domnul profesor *D. Comșa*, începe prin a mulțumi pentru multele dovezi de iubire și încredere zicând, că scopul ce urmărește comitetul este numai și numai propășirea țeranului român în ale economiei. Trezându-se apoi la adecă, arată pe larg ținta și isprăvile Reuniunii de când cu întemeierea ei și până astăzi. Între altele spune, că precum în alte comune așa și aici comitetul nu a venit cu gândul să țină „predici“, ci mai ales pentru a da economilor prilej de a se sfătui împreună asupra năcazurilor ce-i apasă. „Ceea-ce ne povățuește“, zice d-sa „este dorința de a lecul încetul cu încetul scăderile economice, punând în locul brațelor scumpe uneltele și întocmirile eftine și spornice, îmbărbătând pe unii și pe alții la prășirea de trifoiu și alte asemenea nutrețuri prețioase, mijlocind împământenirea la noi a vitelor și pomilor de soiu ales, pe scurt, arătând țeranului român calea de apucat în viitor“. În sfârșit declară „a cincina adunare generală ordinară a Reuniunii agricole române“ de deschisă, punând la ordinea zilei raportul (darea de seamă) comitetului despre activitatea Reuniunii în cursul anului 1892.

Secretarul Reuniunii, dl *Victor Tordășianu*, știind bagseamă din pățanie, cât de neplăcut, este mai ales pentru țerani să le cetești, cum am zice, dintr'o răsufare, un raport destul de lung, s'a apucat și ne-a spus pas de pas și într'o limbă cât mai populară, cum și ce a săvârșit comitetul în cursul anului 1892, vorbind mai pe larg despre întrunirile agricole, despre expoziția de vite din Avrig, despre pomii dăruiți și puși în grădina fie-cărui membru din Gura-riului și povețele date cu acest prilej, despre surceii nobili dăruiți și cursul de altoit din Rășinari, despre pădureții căpetați în cinste dela ministeriu și despre grădina de viță americană ce este pe cale de a se înființa în Apoldul-român, despre împărțirea membrilor cu 93 chlgr. sēmēnță de trifoiu și 16½ chilogr. sēmēnță de napi de natreț și c. l. A vorbit apoi amēnunțit despre tovărășile agricole ce s'au înființat în comunele Seliște, Sebeșul-săsesc și Lancrăm cum și despre alte două tovărășii ce în curēnd se vor înființa, arătând unul câte unul foloasele datorite acestor tovărășii și îndemnând pe cei de față să urmeze întocmai, dacă este să capete și dînșii ajutoare bănești dela comitat și să tragă mari câștiguri din folosirea uneltelor și mașinilor cumpărate împreună.

Trezându-se apoi la celelalte lucrări ale comitetului, dl secretar a vorbit de găinile de soiu ales, pe care ministrul le-a dăruiț Reuniunii și a căror ouă se vor da membrilor în cinste sau pe lūngă un pret mic cum și despre foaia agricolă de înființat, arătând, că comitetul s'a adresat pentru sprijin către Reuniunea agricolă

din Caransebeș și către ministrul de agricultură, cerēnd din vistieria statului 500 fl. pe fiecare an. În sfârșit atrage luarea aminte asupra cărții atât de folositoare „Legea veterinară“, care s'au împărțit și se împarte între membri de giaba, și roagă adunarea generală să ia la cunoștință raportul comitetului.

Părintele protopop *S. Piso* se declară îndeplin mulțumit cu ceea ce a săvârșit comitetul în cursul anului 1892 și propune încuviințarea și luarea la cunoștință a raportului cu adaosul, ca comitetul să stărue cu tot înadinsul pentru înființarea cât mai grabnică a foii agricole amintite.

Președintele adunării răspunde, că prin „Economul“ ce se tipărește ca adaos la „Foaia Poporului“ s'a întimpinat în-câtva lipsa atât de simțită a foii agricole și că, sosind ajutorul cerut dela minister, comitetul va stărui pentru înființarea acelei foi.

Adunarea generală ia la cunoștință raportul comitetului între urări călduroase de „să trăească“!

Pentru examinarea socotelilor pe an. 1892 și a bugetului pe an. 1894, la propunerea secretarului *V. Tordășianu*, se alege o comisiune în persoanele dlor parochi *N. Moldovan* din Nocrich, *Ioan Bonea* din Fofeldea și *Dionisie Tat* din Alțina. Comisiunea se retrage împreună cu dl *Petru Ciora*, cassarul Reuniunii, și adunarea ascultă vorbirea de aproape două oare a dlui preșident *D. Comșa*. Vorbire populară mai strălucită și mai convingătoare este cu neputință! După-cum era de prevăzut, vorbirea dlui *Comșa* a cucerit ca prin farmec inimile obștiei uriașe. Însuflețirea a mers crescēnd și toate privirile erau cu drag ațintite în spre „omul poporului“, care de astădată s'a întrecut pe sine însuși.

Dl *Comșa* a vorbit despre purcederea de urmat la seceriș și fiindcă cetitorii acestei foi, aproape toți, au și dînșii trebuință de a fi lămuriti în ale secerișului, îmi voi lua voie se înșir aici câteva din povețele cuprinse în frumoasa vorbire a dlui profesor *Comșa*. Înadins zic câteva; căci a le spune din fir în pēr nu mă ajută aducerea aminte, deși urmărisem vorbirea cu cel mai viu interes.

După o scurtă introducere, în care arată însemnătatea mare a secerișului peste tot, dl *Comșa* a atras luarea aminte asupra greșelilor foarte păgubitoare, de care se fac vinovați țeranii nostri cu ocaziunea secerișului. Între altele a stăruiț ca să se purceadă la seceriș cu 4—5 zile mai curēnd decum se îndatinează la noi, arătând pe larg schimbările, la care sunt supuse spicele și grăunțele, de când încep a se plămădi și până la coacerea deplină. Pe când încep a se desvolta, zice d-sa, grăunțele cuprind un fel de apă zămoasă, care nu este decât sucul nutritor sau

mizga ce se ridică din rădăcini. Această mizgă, la început apoasă, se îngroașe treptat, dobândind încetul cu încetul vîrtoșimea laptelui, apoi a smântânii și a untului.

Nu trece mult și grăunțele apăsate între dinți ajung a fi întocmai așa de vîrtoase cum este ceara de fagur în timpul verei. Fată timpul cel mai nimerit de a purcede la seceriș. Căci amânând secerișul pe mai târziu, mulțime de grăunțe se scutură și se perd de giaba printre miriște. În deosebire de economii iscușiți, care seceră în pripă și până a nu fi apucat să se scuture chiar nimic, țeranii nostri amână secerișul până într'un târziu, de obicei până în ajunul învirtoșerii depline și chiar până când grăunțele sunt coapte rescoapte. Această amânare este vrednică de osândit, pagubele ce se cășunează prin scuturarea grăunțelor fiind neasemēnat mai mari decum se presupune. Prin seceratul într'un târziu, pe când spicele stau plecate, din holda unui juger nu arare-ori se perd 2 și chiar mai multe hectolitree de grăunțe. Ca dovadă pipăită vorbitorul aduce faptul în deobște cunoscut că, urmând ploii după seceriș, țeranii nostri adese se pomenesc, că holda odrășlește din nou și cu îmbelșugare ca și când s'ar fi sēmēnat înadins. Această nouă holdă este datorită numai și numai grăunțelor scuturate, atât de grele și numeroase. Și paguba se poate întimpina cu înlesnire secerând pe dată ce grăunțele tescuite între dinți sau între unghii sînt moi ca ceara. „Temerea, că asemenea grăunțe s'ar sbărți, că ar rămănea mērunte și ar da făină mai puțină, — este neîntemeeată“, zice dl *Comșa*. Pe dată ce paiele, adecă coțoarele spicelor, au apucat să se uște în partea lor din jos, aproape de pământ, mizga din rădăcini încetează de a se mai urca așa că grăunțele nu mai au cu să hrăni. De acum încolo, grăunțele se învirtoașe treptat, dar' făina nu sporește cătuși mai puțin. Pentru-ca țeranii să se poată încredința înșiiși, cât de păgubitor este secerișul într'un târziu, dl *Comșa* dă țeranilor sfatul să facă cercări. „Alegeți o holdă cât mai deopotrivă și o împărțiți în două jumătăți. Secerați fiecare jumătate dechilin, una cu 4—5 zile mai din vreme, ear' ceialaltă ca de obicei. Îmblățiți (treerați) snopii dechilin și asemēnând apoi grăunțele vă veți încredința, că adevēr am grăit sfātuindu-vē se vă apucați de secerat cu 3, 4 și chiar 5 zile mai curēnd decum îndatinați. O singură cercare ajunge și în viitor o să părăsiți ruginitul obicei, cruțând astfel sumetenie de grăunțe“.

(Va urma.)

Gătirea cafelei.

Precum aiurea așa și la noi vedem întrebuintându-se cafea din ce în ce mai multă. Cărturarii nostri sătești și chiar țeranii frunțași au început să bea di-

mineața cafea. Nu va strica deci să împărțăm cetitorilor noștri, cum ar trebui să porcedă voind a găti cafea adevărată și sănătoasă.

Cea dintâiu cerință este să cumpărăm boane (hoabe) de cafea de soi ales și să le prăjim înșine. Boanele cumpărate ar trebui să se spele mai întâiu în apă rece, apoi se uscă la soare pe o pânzătură sau pe fășii de hârtie. Cafeaua de curând prăjită și măcinată (rișnită) e mai gustoasă și are un mai plăcut miros decât cafeaua, care s'a fost prăjit și măcinat cu săptămâni sau poate cu luni mai înainte. A prăji totdeauna în ajunul gătirii firește că nu merge. Rămâne deci să o prăjim la câte 7—10 zile. Măcinatul în rișniță ar trebui repetit de câteori vom a găti. Cafeaua prăjită și mai ales cea măcinată se va păstra în borcane de sticlă sau de porțelan astupate îndeplin; altcum perde din bunătate. Prăjitul se îndeplinește în tigae sau în prăjitoare de cafea. Neapărat este să prăjim boanele cât mai deopotrivă, nu prea tare nici prea puțin; când încep a fumege și a plesni, se iau dela foc.

Gătirea însăși se îndeplinește cu ajutorul „mașinei de cafea” așa, că turnăm încetisor apă ferbinte, care topește o mare parte de cafea și se străcură împreună cu aceasta. Peste cafeaua scursă se toarnă un nou rind de apă, care se toarnă peste cafeaua proaspătă de mai târziu. Dacă nu avem mașină și ferbem cafeaua într'o ulcică, atunci nu punem în apa rece decât jumătate din cafea, ear' cealaltă jumătate pe când ferbe. După-ce a fert, lăsăm cafeaua să stea zece minute și ca să se limpezească bine, versăm în ea câteva picături de apă rece.

Cafeaua turcească se gătește din cafea măcinată sau pisată mărunt și trecută prin o sită deasă. De este să dobândească „caimac” bun, punem jumătate din ea în apă rece, ear' ce rămâne când e pe spumegate; apoi luăm spuma și o punem în vasele de beut. După-ce a dat de două-ori în spumă, se toarnă cu drojii cu tot în vasele, din care o bem.

Uscatul scândurilor.

Adese se întâmplă, că scândurile și drugii mai ales de fag creapă la capete cu prilejul uscării. Pentru de a întinpi acest mare și păgubitor neajuns n'avem decât să lipim la amândouă capetele fășii de pânză sau de hârtie. Bucățile de lemn ce adese se pun între scândurile verzi să fie lungi, deoarece crepăturile se ivesc mai cu seamă pe marginile, care ar fi rămas neproptite. În deosebire de pachetele alcătuite din câte patru sau mai multe scânduri, care astfel se proptesc la capete, pachetele făcute în forma trunchiului au scăderea, că scândurile nu se proptesc la capete cum s'ar cuveni.

Stîrpirea melcilor.

Pentru de a stîrpi melcii (smelcii) cu căsulii, mijlocul cel mai sigur și ieftin este să presărăm praf (pulbere) de var stîns. Lăsat fiind câteva minute în apă, varul ars se preschimbă într'un fel de făină, care se presară dimineața pe rouă. Cât ce au venit în atingere, melcii se svîrcolesc și pier cu grămada.

Înlăturarea petelor din obraz.

Nu are-ori întâlnim femei și une-ori bărbați și copii, a căror obraz se încarcă vara de pete destul de supărătoare. Un leac ieftin și sigur este spălarea petelor cu hrean (hirean, rean) ras în amestec cu spirt curat. Urmând astfel seară de seară în curs de vre-o două săptămâni, obrazul se limpezește.

Ceva despre vârsta cailor.

Știut este că, după-ce un cal a trecut de 8 sau 9 ani, nu mai putem cunoaște ce vîrstă are după dinți. O gazetă franceză spune, că un vestit prășitor de cai ar fi descoperit un mijloc nimerit pentru de a știrici vîrsta cailor mai bătrâni de 9—10 ani. Eată ce zice: După-ce calul a trecut de 9 ani se ivește la coada ochiului a pleoapei din jos o sbîrcitură și în fiecare an următor se formează câte o nouă sbîrcitură.

Știri economice.

Starea sîmînturilor în țeara noastră. Pe temeul știrilor sosite la ministrul ung. de agricultură, starea sîmînturilor cu 1 Iunie căl. nou este următoare:

Ploile din a doua jumătate a lunii lui Maiu au avut o înfurire din seamă afară binefăcătoare asupra sîmînturilor. Cu începerea lui Iunie a ploat și în Bănat, care pătimize de secetă, numai cât ploile sosite astfel într'un târziu au ajutat mai numai sîmînturilor primăvăratică, fiindcă holdele sîmîntate astă-toamnă și îndeosebi sîcara dase într'aceea în spic așa că spicele au rămas mici și slăbuțe. Desi holdele s'au îndreptat în timpul din urmă, starea sîmînturilor nici pe departe nu e mulțumitoare și aceasta mai ales din pricină că Bănatul, acest grănar al Ungariei, va prăsi grâu slăbuț și puținel. Ploile zilelor din urmă au cășunat pagube pe alocurea mari, neasemnat mai mari însă sînt foloasele datorite acestor ploii îmbelșugate.

În timpul de față sînt cultivate cu grâu toamnă în țeara întreagă 5.274.181, adică peste 5 milioane jugere catastrale (1 jug. cat.=16.00 stînjini pătrați), cu grâu primăvăratic 244.558, așadar laolaltă 5.587.890 jug. cat. de grâu, din care s'au înămolit prin apă sau a perit în urma secetei vre-o 612.000 jug. cat. Cătătimea mijlocie ce se așteaptă de pe 1 juger este de 546 (=5.46 măji metriche) chilograme. În anul 1892 s'au prăsit în total 38.651.726 măji m. (1 maje m.=100 chilog.) de grâu, pe când în anul de față nu se așteaptă decât 28.703.196 măji m., așadar aproape cu 10 milioane de măji m. mai puțin. Dintre comitatele locuite de

Români, cottul Brașovului pare a avea cel mai bun seceriș în grâu, anume peste 7 măji m. de juger. În cotele Bichiș, Torontal, Bistrița-Năsăud, Solnoc-Dobâca, Odorheiu se așteaptă de juger 5 măji m. cel mult. În celelalte cote se așteaptă 5—7 măji m.

Terenul ocupat de sîcără toamnă face în total 2.034.747 jugere cat. Sîcara perită face 15 la sută. Perderea totală e socotită cu 296.654 jug. cat., rămînînd astfel abia 1.738.654 jug. cat. de secerat. De juger se vin 4.74 măji m. Recolta întreagă de sîcără se prețuește cu 8.237.277 măji m., față de 13.388.149 măji m. în anul 1892. În frunte stau de astă-dată cotele Brașov, Ciuc, Făgăraș și Sibiu cu peste 6 măji m. de juger. Sub 4 măji m. se așteaptă în cottul Sătmar, ear' între 4 și 6 măji m. în celelalte cote.

Din 1.848.168 jug. cat. ocupate de orz vor da seceriș abia 1.755.700 jug. cat. De juger se așteaptă 5.59 măji m. Recolta întreagă se prețuește cu 9.821.084 măji m., față de 11.626.525 măji m. în anul 1892. Peste 6 măji m. de juger se așteaptă în cotele Brașov și Odorheiu.

Ovăsul ocupă 1.763.912 jug. cat. Subtrăgînd perderile întemplate mai ales în Bănat ar rămîne 1.676.717 jug. cat. De juger se așteaptă 5.15 măji m. Recolta întreagă se prețuește cu 8.630.757 măji m., față de 9.817.862 în anul 1892. În frunte stau cotele Făgăraș, Tîrnava-mare și Odorheiu cu peste 6 măji m. de juger.

Răpîța toamnă au perit mai bine de jumătate, ear' cea primăvăratică va da o recoltă mijlocie.

Cucurusul (păpușoiul, mălaiul, porumbul) se află în stare bună; pe alocurea a perit și a fost sîmîntat din nou.

Păstăioasele de grădină și legumile stau bine. Cănepa și inul de asemenea, afară de Bănat, unde au rămas înapoi. Tăbăcul (tutunul) e bunișor. Cartofii (crumpenele, picioiciile, baraboi) se află în stare destul de bună; în Bănat ei au pătimit de secetă, ear' în Ungaria-nordică de ploii.

Poame se arată mulțimoare, mai ales mere, pere și prune. Viile se află într'o stare mai prinoasă ca anul trecut.

„Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor români din Brașov. Zelosul și harnicul president al societății amintite, dl N. P. Petrescu, a publicat înainte cu câteva luni o dare de seamă, cuprinzînd între altele mersul și starea de astăzi a asociațiunii brașovene. Din pricina îmbulzelii de material, abia acum ne este dată puțința a scoate din această dare de seamă câteva puține lucruri vrednice de toată luarea aminte.

Asociațiunea, de care vorbim, s'a înființat la stăruința neobosită a zelosului paroh din Brașov-cetate, azi protopop onorar, dnul B. Baiulescu, „sufletul și apostolul asociațiunii în curs de 20 de ani”. Statutele au fost în-cuviințate la 14 Februarie 1874. Cu sfîrșitul anului 1891 asociațiunea a avut în total 115 membri, din care 97 fundatori cu peste 20 fl., 8 ordinari cu câte 2 fl. la an, 1 ajutor („protegtor”) cu mai puțin de 20 fl. și 9 onorari. Cu sfîrșitul anului 1892 „fondul propriu” era 4435.95 fl., „fundațiunea Stroescu” 43 000 lei în fonciare române și 72.38 fl. în număr, ear' „fundațiunea Stroescu”, menită pentru un ziar, 10.900 lei. Din venitele fondului Stroescu s'au plătit în anul 1891 ajutoare, stipendii taxe și cărți de școală, leacuri, haine și altele în suma de 1315.44 fl. Dela „Transilvania”

din București asociațiunea mai are 532 fl. de împărțit ca ajutoare, ear' dela biserica St. Nicolae din Scheiu (în Brașov) primește 100 fl. la an. Pe lângă fundațiunile de mai sus, generoșii Mihail și Elisa Stroescu'au mai dăruit 2220 fl. În anul 1891 au fost împărțiți cu stipendii și ajutoare în total 35 măestri. sodali (calfe) și ucenici români.

Darea de seamă este însoțită de o consemnare, din care se vede, că la sfârșitul anului 1891 au fost în Brașov 205 „industriași, neguțători și meseriași români” și 204 ucenici (învățăci) români de meserie.

„Spre orientare. Condițiile pentru așezarea băieților la meserii sînt foarte diferite, de aceea este bine ca părinții copiilor, care locuiesc afară din Brașov, mai înainte de a-și aduce copiii la meserii, să ceară informațiuni dela președintele sau dela comitetul asociațiunii, care însași va acoperi o parte din spese, pe cât îi va permite budgetul. Astăzi fiind numărul elevilor mare, asociațiunea nu poate suporta toate spesele. Recerințele obișnuite sînt: taxa școlară, care la școala orășencască este 4 fl. pentru copii din fundul regiului, 6 fl. pentru cei din alte ținuturi, ear' la școala de stat 2 fl.; taxa pentru fondul la cas de boală 2 fl.; pentru spălătul rufelor 3 fl., în fine îmbrăcăminte trebuitoare pe timpul uceniciei. — Se întemplă casuri, că măestrii primesc ucenici, provăzându-i ei cu toate cele de lipsă, dar' atunci numai pe 5 ani de zile“.

De-ale postei. În ce privește pachetarea și scrierea adresei, ministrul de comerț a luat măsurile ce urmează: 1. învelișul pachetului să fie trainic și cât mai potrivit; 2. obiecte prețioase, d. p. bani sunători, orloage, inele, argintării și c. l. să se împacheteze deshilin, ear' nu la un loc cu alte lucruri; 3. bancnotele (banii de hârtie) să se trimită prin „mandate postale” sau în epistole de bani, nu în pachete postale; 4. adresa să se scrie deadreptul pe înveliș, ear' dacă nu s'ar pute, atunci se va acăță de sfoara pachetului; 5. atât pe pachet cât și pe biletul de mesagerie („fracht”) are să se scrie numele întreg, locuința, cercul, strada (ulița) și numărul casei; 6. la expedițiile cu rambursă să se pună și să se subtragă cuvântul „rambursă” și suma de încasat atât pe pachet cât și pe biletul de mesagerie; 7. Cuprinsul pachetului să se însemneze apriat. În loc de pelerie, haine, beutură și alte asemenea numiri generale să se scrie d. p. albituri, haine bărbătești de postav, carne de oaie, cireșe, 1 litră de rachiu de prune și c. l. Cu chipul acesta se preîntîmpină desfacerea și examinarea pachetelor cum și alte scăderi.

O invoală ciudată. Într'una din săptămânile trecute veniau doi țerani ruși dela un târg.

Ei erau cam beți și se clătinau pe drum cântând somnoroși și plictisiți.

Deodată unul zice:

— Ști ce, mă Stratijenhod; femeia ta e cam bătrână și urită. Eu am o femeie tânără și frumoasă. Haide să schimbăm. Ce-mi dai pe desupra?

— Ce să-ți dau, gospodine Burilin? Uite îți dau doi boi și haide pînă pe pînă.

Ei au ajuns tot vorbind pînă 'acasă, acolo au făcut invoala din nou.

Țeranii și-au schimbat nevestele și foarte fericiți au plecat fie-care la casa lui...

Trece o zi trec două, în sfârșit frumoasa Tatjana, femeia lui Burilin, se urise de băr-

batul seu cel nou și-și aduse aminte de cel dintăiu, adevă de „gospodin Burilin“.

Ea a arătat lucrul la poliție.

Judecătorul a descursat lucrul foarte ușor. Și eată cum. El a nimicit contractul, a schimbat nevestele din nou și drept pedeapsă a osândit pe bărbați la câte 25 de bastoane în partea care nu se spune.

Tauri de prăsilă frumoși. Comisiunea de prăsit vitele a comitatului Sibiu a cumpărat tauri de prăsilă, soiul îndatinat la noi, din vestita prăsilă a archiducelui Iosif în Chișineu cum și a contelui Bela Vass în Șarcad, a baronului Bela Wesselenyi în Jibeu și a lui Iosif Egyed în Ciapo. Cumpărarea s'a îndeplinit prin domni A. de Makoldy, veterinar suprem de stat, și I. Schuster, dirigent al școlii agricole comitatense de aici, care au cercetat prăsilile cele mai vestite din țeară, cumpărând numai și numai tauri adevă foarte buni de prăsilă, care s'au și împărțit între comunele, a căror tauri nu sînt de ajuns. Scopul ce se urmărește este îmbunătățirea soiului de vite.

Aci este locul să adăugăm, că în grajdurile școlii amintite se află și pot fi văzute de ori-cine vaci și tauri de „Pinzgau”, soiul curat, cum și miei frumoși prăsiți din oi țigăi și soiul „Ostfriessland”. Acești miei se vor vinde în parte.

Tovărășie agricolă săsească în Avrig. După-cum cetim în gazetele săsești de aici, ministrul ung. de agricultură a încuviințat zilele acestea statutele tovărășiei agricole săsești din Avrig. Am fi trecut această știre sub tăcere, dar' n'ar trebui să uităm eată ce: Avrigul este locul sfânt, unde s'a născut Marele George Lazar. Afară de cățiva Ovrei venetici și o mână de Sași, abia 15—18 familii, în această comună frumoasă locuiesc Români în număr de 2500 suflete, toți economi. Și eată că Sașii atât de puținei și sêraci au isbutit să înființeze o tovărășie agricolă. Remâne deci ca Românii frunțași să urmeze cât mai în grabă pilda Sașilor, înființând și dînașii o tovărășie agricolă, a cărei trebuință este adînc simțită.

Vapoare pe Murș, Criș și Timiș. Societatea dunăreană de navigațiune a făcut deunăzi cercări din nou cu vapoare pe râurile amintite. Cercările, așa spun gazetele, au isbutit. Diregătorii societății dunărene, însoțiți de inginerii statului, au întreprins adevă călătorii cu vapoarele pe Murș, Criș și Timiș și conglăsuiesc în părerea ca să se clădească un fel de corăbii cu vapor, numite „Regrad”, care îngăduie călătorii chiar și pe când apele scad foarte tare.

Veniturile căilor ferate române pe luna lui Aprilie v. 1893, în asemănare cu veniturile din Aprilie an. tr., sînt următoarele:

	1892	1893
Călători	lei 1,315.934.59	lei 1,375.149.82
Bagage	„ 34.960.97	„ 40.486.04
Mărfuri	„ 1,747.542.85	„ 2,459.424.98
Total	lei 3,098.438.41	lei 3,875.060.84

Așadar un spor de lei 776,622.43 față de luna lui Aprilie an. tr.

Expoziție universală în Madrid. Gazetele aduc știrea, că în Madrid, capitala Spaniei, se va ține în anul 1894 o expoziție universală (a toată lumea), începînd din 1 Aprilie și pînă la sfârșitul lui Septemvrie.

Școală de țesătorie în Iași. Ministrul de școale al României, cu privilegiul ducerii sale la Iași pentru sêrbarea punerii petrii fundamentale a palatului universitar, a cercetat școala de țesătorie, însoțit de dl Culianu, rectorul universității, dl Vergolici, inspectorul general al învățămîntului și dl Meissner, inspectorul învățămîntului primar.

Dl ministru a rămas foarte mulțumit și a felicitat pe d-na Mironescu pentru întreprinderea sa vrednică de toată lauda.

Avere uriașe. Cu prilejul alergării de cai în Paris, dl M. Calmant a câștigat deunăzi marele premiu de 50,000 franci, adevă vre-o 23,000 fiorini. Câștigul este datorit sprintenului seu cal „Iinglas”, care s'a brodit să învingă tocmai în ziua, când stăpânul seu a primit știrea, că doi unchi ai sei, care murise în America, i-au lăsat o moștenire de vre-o 100 milioane franci.

Holera în Franca. Gazetele aduc vestea, că în spitalul din Cette în Franca s'ar fi aflând o mulțime de bolnavi de holera și că 3 din ei ar fi murit într'o singură zi. Alte câteva orașe franceze de asemenea par a fi amenințate de primejdia holerei.

Grindină. Se scrie, că la Copșa-mică și Măcău a căzut o grindină cum demult nu s'a văzut. O parte însemnată a sêmênăturilor a fost nimicită.

Expoziție de vite de prăsilă în Cluj. Societatea ardelenescă (maghiară) va arangia în Cluj o expoziție de vite de prăsilă, împreună cu un târg de cai. Expoziția se va ține pe piața promenăzii din 1 August pînă la 3 Septemvrie n. a. c.

Din băile de aur din Ruda lângă Brad (în Ardeal) s'au scos în cursul lui Maiu a. c. 57 chilograme și 123 grame de aur brut.

Un vapor-pod. Despre un oficer german se zice, că ar fi isbutit să plăsmuească deunăzi un fel de vapor, care îngăduie trecerea călăreților peste râuri întocmai ca peste o punte statornică.

Comunicație postală între Seliște și Mercurea. Dela 16 Iunie începînd se va face comunicație postală între Seliște și Mercurea, așa că Sibiuul earăși vine în legătură neîntreruptă cu Alba-Iulia prin cariola postală ce va circula zilnic prin Seliște, Mercurea și Cisnădioara.

Greșeli de tipar. În „Foain Poporului” nr. 22 s'au străcurat câteva greșeli de tipar mai mari, care se îndreaptă precum urmează: La pag. 224 col. III. rîndul 7 din jos în loc de „4000 fl.” să se cetească 40 fl.; rîndul 6 în loc de „raci” să se cetească vaci și în loc de „8000 fl.” — 800 fl., ear' rîndul 5 și 4 în loc de „800×200=1000 fl.” să se cetească 800+200=1000 fl.

Posta redacției.

Dlul I. O. V. în V. Adresează-te în scris la A. Rieger sau la C. F. Wachsmann sau la Wagner, tustrei fabricanți de mașini agricole în Sibiu; cel din urmă are și o turnătorie de fer.

Tirgurile din săptămâna viitoare.

Mărti, 15 Iunie: Cheța, Mercuria, Teaca, Hadad.
Mercuri, 16 Iunie: Olafalău.
Joi, 17 Iunie: Șupurul-de-jos, Bontida, Magyar-Gyerő-Monostor, Richșdorf, Sepși-Sângeorgiu, Sereda.
Vineri, 18 Iunie: Ciuc-Sepviz, Ormeniș, Șimleul-Sălagiului, Satulung, Borghiș, Zabola.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiu. Dela 10 Iunie v. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5.80 până 6.40, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.90 până 5.50, secară 70 până 74 chilo fl. 3.70 până 4.10, orz 62 până 66 chilo fl. — până —, ovės 42 până 48 chilo fl. 2.30 până 2.80 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 4 — până 4.40, mălaiu 78 până 82 chilo fl. 4 — până 4.50, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.40 până 1.60 sēmēnță de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5 — până 5.50, mazere 76 până 80 chilo fl. 4.50 până 5.50, linte 78 până 82 chilo fl. 7.50 până 8.50, fasole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4 —, de păsat grâu 100 chilo fl. 16.60 până 16.80, făină nr. 1 fl. 15.80, făină nr. 3 fl. 14.8, făină nr. 5 fl. 12 — slănină 100 chilo fl. 52 — până 54 —, unseare de porc fl. 58 — până 60, sēu brut 100 chilo fl. 20 — până 22 —, sēu de lumini fl. 33 — până fl. 34 —, lumini turnate de sēu fl. 38 — până fl. 40 —, săpun fl. 20 până 30 —, fēn 100 chilo fl. 1.60 până 1.90, cânepă fl. 32 — până 35 —, lemne de foc uscate m. cub. fl. 3.25 până 3.50, spirt p. 100 L. % 52 — până 54 cr., carnea de vită chilo 50 cr. până 62, carnea de vițel 48 până 56 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec 32 — până 35 cr., ouș 10 cu 18 până 20 cr.

Piața din Făgăraș, 10 Iunie v. Grâu hectolitru fl. 6 — până 6.50; grâu mestecat fl. 4.50 până 5 — secară fl. 3.50 până fl. 3.80; orz fl. 3 — până fl. 3.25; ovės fl. 1.90 până fl. 2 —; cucuruz fl. 3.70 până fl. 4 —; mazere fl. 6 — până fl. 7 — fasole fl. 4 — până fl. 5 —; linte fl. 8 — până fl. 9 —; sēmēnță de cânepă fl. 6 — până fl. 7 — sēmēnță de in fl. 6 — 7 —; cartofi fl. 1.40 până 1.50; mălaiu fl. 8 — până fl. 9 —; sēu brut 100

chilogrami fl. 23 — până fl. 24 —; lumini de sēu urnate fl. 42 — până fl. 44, unsoare de porc 190 chl. fl. 65 — până fl. 66 —; slănină 100 chilo fl. 52 până fl. 56 —; săpun 100 buc. fl. 22 — fl. 26 —; cânepă fl. 30 — până fl. 35 —; fēn fl. 250 până fl. 3 — carne de vită chilo 48 cr.; carnea de vițel 44 până 48 cr.; carnea de porc 40 — până —; carnea de miel 32 până —; ouș 6 cu 10 cr

Piața din Blaj. Dela 10 Iunie v. Grâu, hect. fl. 4 — până 4.50, grâu mestecat fl. 3.50 până 4 — secară fl. 3.50 până — ovės fl. 2.25 până 2.50 cucuruz fl. 2 — până 2.75, alac fl. 2 — până — cartofi fl. 1.50 până 2.50, sēmēnță de cânepă fl. 3 — până — fasole fl. — până —, carne de vită chilo 48l până — cr., carne de vițel — până — cr., carnea de porc 48 până — cr., carne de berbec 26 până — cr., 14 ouș cu 20 până — cr.

Piața din Brașov, 10 Iunie v. Grâu frumos hectl. fl. 6.60, de mijloc fl. 6 —, mai slab fl. 5.40, grâu mestecat fl. 4.60, secară frumoasă fl. 4.50, de mijloc 4.20 fl., mai slabă —, orz frumos fl. 2.30, de mijloc —, ovės frumos fl. 1.90, de mijloc —, cucuruz fl. 8 —, mălaiu fl. 3.40, mazere fl. 6 —, linte fl. 12 — fasole fl. 3.50, sēmēnță de in fl. 10 —, sēm. de cânepă fl. 4 —, cartofi fl. 90 —, carne de vită p. chilo 46—52 cr., arne de porc 48 cr., carne de berbec — cr.

Cursul pieții din Sibiu.

Din 10 Iunie st. v. 1893.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.70	Venz.	9.76
Lire turcești	"	11.—	"	11.06
Imperiali	"	10.—	"	10.10
Ruble rusești	"	1.28	"	1.30

LOTERIE.

Tragerea din 17 Iunie n.

Timișoara: 86 8 66 46 62
 Viena: 72 26 11 64 43

Tragerea din 21 Iunie n.

Brünn: 90 33 17 81 1

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Dela 10 Iunie v. 1893.

Sēmēnțe	Calitatea per hect.	Prețul socotit d. 100 chlgr.	
		dela	până
Grâu vechiu	75	8.30	8.40
Grâu dela Tisa	75	8.40	8.50
Grâu de Pesta	75	8.35	8.45
Grâu de Alba-regală	75	8.35	8.45
Grâu de Bácska	75	8.40	8.50
Grâu unguresc de nord	75	—	—
Secară	70-72	6.70	6.85
Orz de nutreț	60-62	5.80	6.10
Orz de vinars	62-64	—	—
Orz de bere	64-66	—	—
Ovės	39-41	6.85	7.15
Cucuruz bănațenesc	75	—	—
Cucuruz de alt soi	73	—	—
Meiu (mălaiu)	—	—	—
Hirișcă	—	4.20	4.45
Luțernă ungurească	—	37.—	46.—
Luțernă franceză	—	50.—	60.—
Luțernă roșie	—	50.—	56.—
Oleu de rapiță (rafinat)	—	39.—	39.50
Oleu de in	—	6.—	6.25
Unsoare de porc de Pesta	—	58.50	59.—
Unsoare de porc dela țeară	—	—	—
Slănină svēntată	—	47.50	48.50
Slănină afumată	—	55.50	56.—
Sēu	—	39.—	40.—
Prune	—	22.25	22.75
Miere brută	—	—	—
Miere galbină străcurată	—	30.—	32.—
Ceară de Rosenau	—	—	—
Spirt brut	—	17.50	18.50
Drojdințe de spirt	—	56.25	56.75

Bursa din Budapesta și Viena.

Din 10 Iunie v. 1893.

Obiectul	Buda- pesta	Viena
Galbini împărătești	5.82	6.84
Napoleonul	9.77	9.79
100 mărci germane imp.	60.20	60.27
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	115.15	116.15
Renta de hârtie ung. de 5%	100.—	—
Împrumutul căilor ferate ung.	—	124.—
Bonuri (obligații) rurale ung.	96.20	96.10
Bonuri (obligații) rurale croato-slavone	97.50	—
Obligațiile pt. despăgubirea regaliilor	100.75	—
Împrumut cu premiu ung.	148.—	—
Losuri pt. regularea Tisei și Segedin.	142.—	141.75
Losurile aust. din 1860	165.—	164.—
Scrisuri fonciare ale „Albinei”	101.—	—

Bursa din București.

Din 10 Iunie v. 1893.

Obiectul	%	cump. lei
Renta română din 1875	5%	158.—
Renta română amortisabilă	5 "	06.1/2
Renta română amortisabilă	4 "	—
Renta rom. (Rurale convertite)	6 "	—
Oblig. C. F. Române	6 "	102.—
Oblig. C. F. Române	4 "	—
Creditul fonciar rural	7 "	103.1/4
Creditul fonciar rural	5 "	90.3/4
Oblig. casei pensiunilor fr. 3000	10 fr.	—
	V. N.	
Banca Națională (ult. dividendă 84.45)	500	16.30
20 franci aur	—	20.01
Banca Națională a României	—	—

Călindarul săptămânii.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. a 4-a d. Ros. gl. 3, sft. 4.		rēs. ap.
Dum.	13 Mța Achilina	25 Prosper	3 46 8 19
Luni	14 Prorocul Eliseiu	26 Ieremia	3 47 8 19
Mărti	15 Prorocul Amos	27 Ladislau	3 47 8 19
Merc.	16 S. Tihon făc. de min.	28 Leon Papa	3 48 8 18
Joi	17 Muc. Manuil	29 (+) P. Pav.	3 48 8 18
Vineri	18 Muc. Leontie	30 Paul Ged.	3 49 8 18
Sămb.	19 Ap Iuda frat. Dlui	1 Iul. Teodor	3 50 8 17

Redactor responsabil: Ioan Russu Șirianul.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA”

ÎN SIBIU,

fundată în anul 1868

[1051] — 11

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- b) pe vieața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1889 fl. 753,907.07	în a. 1869—1889 fl. 604,695.42
în a. 1890 " 59,643.77	în a. 1890 " 44,195.08
în a. 1891 " 51,752.38	în a. 1891 " 48,316.91
în a. 1892 " 48,911.78	în a. 1892 " 57,791.88
Suma fl. 914,215.—	Suma fl. 754,999.29

1,669.214 fl. 29 cr.

Conform bilanțului pentru 1892 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

686.795 fl. 44 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Ioan Hodos

FABRICANT DE CASSE WERTHEIMIANE
in Sibiu

strada Văpsitorilor (Färbergasse) Nr. 2.

Am onoare a-mi recomanda atelierul meu Onoratului Public, rugându-mă pentru binevoitorul sprijin, însărcinându-mă cu lucruri de fer de ori-ce categorie: case, casete, sobe, scocuri, lăcate de ori-ce fel. chiei etc. etc., pe lângă lucru prompt și prețuri foarte moderate.

Comandațiunilor din provincie se satisface imediat și cu plăcere. [1391] 2-

„ARDELEANA“
institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

AVIS.

Institutul de credit și de economii „ARDELEANA“, societate pe acții în Orăștie (Szászváros), Piața-mare nr. 2 și 4 în casele proprii, primește

depuneri spre fructificare

sub următoarele condițiuni:

[936] 6-

- depuneri făcute la a căror ridicare nu se recere abdicere cu 5%;
- depuneri făcute cu condițiunea de a se anunța ridicarea lor cu 5 $\frac{1}{2}$ % și
- depuneri făcute pe timp mai îndelungat de către biserici, școli, corporațiuni culturale ori cu alt scop de binefacere cu 6%.

Depuneri, ridicări sau anunțări se pot efectua și prin postă.

Orăștie, la 1 Noemvrie 1892.

Direcțiunea.

Praful nutritiv de vite
al lui KWIZDA din Korneuburg
pentru cai, bovine și oi.

De 40 de ani se folosește în cele mai multe grajduri, la lipsă de apetit, la mistuire rea, pentru îmbunătățirea și înmulțirea cantității laptelui la vaci.

Prețul $\frac{1}{2}$ cutii 70 cr.
Se poate căpeta
căniile din Austro-

$\frac{1}{2}$ cutii 35 cr.
în farmaciile și bă-
Ungaria.

DEPOSITUL PRINCIPAL:

Francisc I. Kwizda

furnisor de curte ces. și reg. austriacă și reg. română
Korneuburg I. Viena.

Să se aibă în vedere marca de fabrică de mai sus și să se ceară expres
Prav nutritiv de vite
al lui Kwizda din Korneuburg.

II/a

[1009] 6-15

Fluidul de podagră al lui Kwizda.

De mai mulți ani ca leac de casă recunoscut ca domolitor în dureri de podagră, reumă și dureri.

Fluidul de podagră al lui Kwizda

se capeta în toate farmaciile.

III/aa [1009] 6-15

Binevoiti a ave în vedere marca de fabrică și a cere expres

Fluidul de podagră al lui Kwizda.

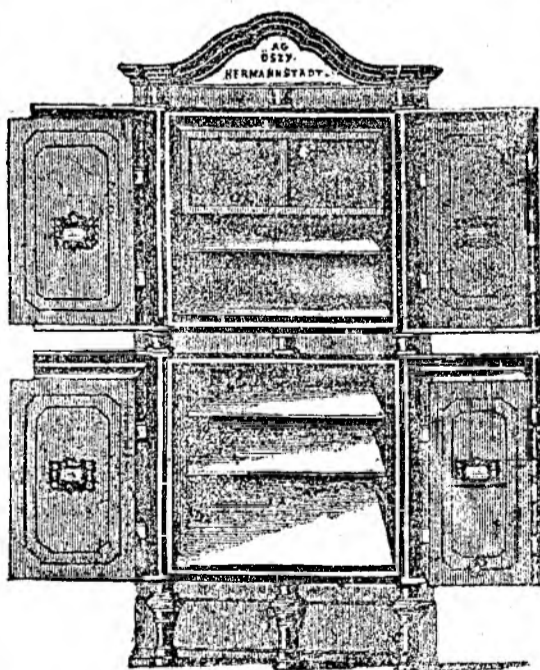
Prețul

$\frac{1}{2}$ flacon

1 fl.

$\frac{1}{2}$ flacon

60 cr.

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenescă.

Existând de 12 ani, premiată cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39,

SIBIU,

Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

Cassele și casetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți și documente

sigure contra focului și spargerii

de construcție proprie a ei și putând fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[1316] 3-

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.